



มองญี่ปุ่นปี 2558

แม้จะเดินทางมาญี่ปุ่นหลายครั้งในหลายเวลานับตั้งแต่ปี 2534 แต่ทุกครั้งจะมีความประทับใจในประเทศญี่ปุ่น อย่างแรกคือ คนญี่ปุ่น มีความซื่อสัตย์และมีมารยาท เราจะสังเกตเห็นได้ชัดเมื่อเวลาเดินทาง การเข้าคิว การกักตักด้วยมารยาทของคนญี่ปุ่น แม้จะมีจุดอ่อนเรื่องภาษาต่างประเทศแต่ก็ไม่ทำให้เรารู้สึกว่ามีช่องว่างของการสื่อสาร การเดินทางคราวนี้เรามาแบบส่วนตัวจึงจะเป็นแง่คิดมุมมองในเรื่องการใช้ชีวิตมากกว่าเรื่องงาน

ครั้งนี้ได้วางแผนการเดินทางโดยจะใช้รถไฟเป็นหลัก เราจึงซื้อตั๋ว Japan Railway Pass แบบเหมาจ่ายเจ็ดวัน ราคาคนละประมาณ 8,900 บาท (ราคาที่ 100 เยนเท่ากับ 30 บาท) วันแรกที่เราไปถึงสนามบินนาริตะและออกตัวสำหรับการเดินทาง 7 วัน รวมทั้งหมดกว่าสิบเที่ยว จนพนักงานที่ออกตัวบอกว่าคุ้มเกินคุ้มสำหรับชาวต่างประเทศ ที่รัฐบาลญี่ปุ่นใจป้ำให้ใช้ JR Pass ธรรมชาติเรื่องการท่องเที่ยวแก่ชาวต่างประเทศ ซึ่งระหว่างการเดินทางเราคิดว่า รัฐบาลญี่ปุ่นคิดถูก เพราะเขาได้วางโครงสร้างพื้นฐานเรื่องการเดินทาง

โดยพาหนะในระบบรางไว้ครบวงจร ทำให้ประชาชนของเขาทั้งที่อยู่ในเมืองและชนบท มีโอกาสใกล้เคียงกันในการเดินทางโดยใช้บริการรถไฟ ซึ่งประสบการณ์ในการเดินทางครั้งนี้เราได้โอกาสเดินทางทั้ง รถไฟชินคันเซ็น และ JR ในหลายเส้นทางทำให้รู้สึกว่าผู้นำประเทศและนักการเมืองญี่ปุ่นเป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งไม่ค่อยเห็นในบ้านเราทั้ง ๆ ที่นักการเมือง และข้าราชการบ้านเราก็ใช้งบประมาณไปศึกษาดูงานเรื่องระบบการคมนาคมกันมากมายหลายประเทศ เรียกได้ว่าน่าจะเห็นหมดทุกอย่าง แต่ไม่ได้นำมาทำนั่นเอง



ความมีวินัยของคนญี่ปุ่นที่นำขึ้นชมเสมอ





รถไฟชินคันเซ็น รถไฟความเร็วสูงของญี่ปุ่น

ที่ประทับใจมาก ๆ คือวันหนึ่งเราได้นั่งรถไฟไป Outlet รถไฟดังกล่าวมีสองโบกี้วิ่งจากเมืองเซนไดไปนอกเมือง ผ่านย่านเกษตรกรรม ซึ่งเป็นช่วงหลังเก็บเกี่ยวแล้ว และเห็นพนักงานไปปรับปรุงคลองส่งน้ำเป็นระยะๆ บางสถานีคนขับหยุดรถแล้วลงไปคุยกับผู้โดยสารก่อนขึ้นมาขับรถต่อ ซึ่งเป็นบรรยากาศที่ดูสบายๆ และมีความเป็นกันเองของคนญี่ปุ่น ซึ่งคล้ายๆ กับบรรยากาศของคนในชนบทบ้านเรา

บริการรถไฟของญี่ปุ่นที่เราได้มีโอกาสใช้ในครั้งนี้มีทั้งชินคันเซ็น ซึ่งมีความเร็วสูงกว่า 300 กิโลเมตรต่อชั่วโมง รถไฟสายนอกเมืองซึ่งใช้ความเร็วมากน้อยขึ้นอยู่กับนโยบายการให้บริการของแต่ละเส้นทาง ส่วนรถไฟใต้ดินนั้น ก็มีไว้บริการอย่างเพียงพอ จนเรารู้สึกได้ถึงความเป็นมืออาชีพของรัฐบาลและคนญี่ปุ่นซึ่งได้ทำสิ่งดี ๆ ไว้ให้แก่ประชาชนอย่างน่าชื่นชม เพราะเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างภูมิภาคต่างๆ ที่ผ่านพื้นที่เป็นภูเขานั้นต้องเจาะภูเขาให้รถวิ่งผ่านจำนวนมาก โดยจะสังเกตเห็นการวางระบบความปลอดภัยสำหรับเส้นทางการเดินทางรถไฟอย่างรอบคอบ จนเราผลออูทานกับตัวเองหลายครั้งว่า “มีอะไรอีกไหมที่คน



ญี่ปุ่นยังไม่ได้ทำไว้ให้คนรุ่นหลัง”

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกบนรถโดยสาร เขาก็เข้าใจคิด เข้าใจทำ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารอย่างครบครัน อาจพูดได้ว่าดีกว่าในหลายประเทศที่เราเคยได้สัมผัส ไม่ว่าจะเป็นทางยุโรป อเมริกา หรือในเอเชียด้วยกัน ที่สำคัญพนักงานก็มี service mind ดีมาก นี่เองที่ทำให้ญี่ปุ่นเป็นหนึ่งในแชมป์การคิดค้นเครื่องใช้ และรถยนต์ที่ไม่เป็นสองรองใครมานาน

เที่ยวสุดท้ายที่ได้ใช้บริการ เป็น JR Express จาก Shinjuku ไป Narita ใช้เวลาหนึ่งชั่วโมงกว่า ๆ เราได้นั่งโบกี้ที่ 6 และเป็นโบกี้สำหรับลูกค้าที่ใช้ JR Pass และเป็นที่นั่ง reserve พอขึ้นรถฝนก็เริ่มตกปรอย ๆ รถไฟจอดเพียงสถานีเดียว มีบริการบอกรถเที่ยวบิน และสภาพดินฟ้าอากาศด้วย เราจึงอด





ไม่ได้ที่ต้องพูดในใจอีกว่า คนญี่ปุ่นยังไม่ได้ทำอะไรให้คนรุ่นลูกรุ่นหลานอีก เพราะรู้สึกว่คนออกแบบเข้าใจคนเดินทางว่ต้องการอะไร เช่น ที่ชาร์จโทรศัพท์ พยากรณ์อากาศ สิ่งต่างๆ เหล่านี้มิให้บริการหมดทุกอย่าง ดังนั้นจึงขอพูดว่คนญี่ปุ่นเยี่ยมยอดในเรื่องบริการไม่มีใครเทียบ

หลายครั้งแล้วที่เราได้ไปศึกษาตุงานที่ญี่ปุ่น และได้มีโอกาสลงพื้นที่การเกษตรในชุมชน ไล่จากเกาะฮอนชู เกาะฮอกไกโด ซึ่งส่วนใหญ่เราลงพื้นที่แบบที่มีการจัดการให้ ดังนั้นบรรยากาศการตุงานที่ผ่านมามีเป็นไปในรูปแบบของการต้อนรับแขก แต่ในคราวนี้เราได้มีโอกาสเห็น unseen ที่เป็นภาพเบื้องหลัง ที่ไม่มีใครจัดการ จึงเป็นบรรยากาศอีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นธรรมชาติจริงๆ เราจะเห็นการทำสวนผักที่มีแทบทุกบ้านในลักษณะของ Family Farming บางบ้านที่ทำเป็นการค้า ก็จะมีพื้นที่เพาะปลูกมากหน่อย และปลูกพืชผักหลายชนิด มีอุปกรณ์และเครื่องมือหลากหลายทันสมัย และเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ที่ไม่ใหญ่มากนัก ทำให้นึกถึงเกษตรกรบ้านเรา ซึ่งถ้ามีโอกาสได้ใช้เทคโนโลยีเหมือนญี่ปุ่นบ้างก็น่าจะช่วยลดต้นทุนการผลิตได้



สิ่งอำนวยความสะดวกบนรถโดยสารและรถไฟ



การปรับปรุงคลองส่งน้ำในช่วงหลังเก็บเกี่ยว



สวนผักของคนญี่ปุ่นที่ปลูกกันเกือบทุกบ้านมีทั้งปลูกไว้ทานเองและเพื่อการค้า



ภาพ Unseen ของเมืองเก่าในญี่ปุ่นที่มีโอกาสได้สัมผัส น่าประทับใจ

